EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.11.2020
COM(2020) 715 final

# KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

## Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. mai 2000. aasta direktiivi 2000/14/EÜ (välitingimustes kasutatavate seadmete müra kohta käivate liikmesriikide seaduste ühtlustamise kohta) rakendamise ja haldamise kohta

{SWD(2020) 266 final} - {SWD(2020) 267 final}

**KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE**

**Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. mai 2000. aasta direktiivi 2000/14/EÜ (välitingimustes kasutatavate seadmete müra kohta käivate liikmesriikide seaduste ühtlustamise kohta) rakendamise ja haldamise kohta**

## 1. Sissejuhatus

Välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitlev direktiiv 2000/14/EÜ[1] (edaspidi „direktiiv“) võeti vastu 8. mail 2000 ja seda kohaldatakse alates 3. jaanuarist 2002. ELi õigusraamistik välitingimustes kasutatavate seadmete müra kohta loodi konkreetseid tooteid reguleeriva seitsme direktiivi ning katsemenetlusi reguleeriva kahe direktiivi ühendamisega[2].

Vastavalt direktiivi artiklile 20 peab komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, mis käsitleb komisjoni kogemusi direktiivi rakendamisel ja haldamisel. Pärast konsulteerimist kõigi vajalike osapooltega, eelkõige direktiivi artikli 18 kohaselt moodustatud komiteega, on komisjon kohustatud esitama oma järeldused ja vajaduse korral ka kõnealuse direktiivi muudatused.

Sellest lähtudes hindas komisjon direktiivi selle toimimise ajal. Hindamisel vaadeldi direktiivi toimimist, lähtudes direktiivi tulemuslikkusest eesmärkide saavutamisel, direktiivi tõhususest (keskendudes regulatiivsetele ja halduskuludele ning saadud kasule) ning selle lihtsustamise ja täiustamise võimalusest, direktiivi sidususest teiste ELi õigusaktidega, asjakohasusest seoses sidusrühmade vajadustega ja ELi lisaväärtusest.

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. mai 2000. aasta direktiiv 2000/14/EÜ välitingimustes kasutatavate seadmete müra kohta käivate liikmesriikide seaduste ühtlustamise kohta (EÜT L 162, 3.7.2000, lk 1); muudetud direktiiviga 2005/88/EÜ (ELT L 344, 27.12.2005, lk 44) ning määrusega (EÜ) nr 219/2009 (ELT L 87, 31.3.2009, lk 109) ja määrusega (EL) 2019/1243 (ELT L 198, 25.7.2019); parandus (ELT L 165, 17.6.2006, lk 35 (2005/88/EÜ)). Originaaltekst: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32005L0088; konsolideeritud tekst: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02000L0014-20190726. Komisjoni valdkondlik veebileht, mis käsitleb välitingimustes kasutatavate seadmete müra: https://ec.europa.eu/growth/sectors/mechanical-engineering/noise-emissions_en.

[2] Nõukogu 19. detsembri 1978. aasta direktiiv 79/113/EMÜ ehitusmasinate ja -seadmete tekitatava müra kindlaksmääramist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 33, 8.2.1979, lk 15);
nõukogu 17. septembri 1984. aasta direktiiv 84/532/EMÜ ehitusmasinaid ja -seadmeid puudutavaid üldnõudeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 300, 19.11.1984, lk 111);
nõukogu 17. septembri 1984. aasta direktiiv 84/533/EMÜ kompressorite lubatud helivõimsuse taset käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 300, 19.11.1984, lk 123);
nõukogu 17. septembri 1984. aasta direktiiv 84/534/EMÜ tornkraanade lubatud helivõimsuse taset käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 300, 19.11.1984, lk 130);
nõukogu 17. septembri 1984. aasta direktiiv 84/535/EMÜ keevitusgeneraatorite lubatud helivõimsuse taset käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 300, 19.11.1984, lk 142);
nõukogu 17. septembri 1984. aasta direktiiv 84/536/EMÜ jõugeneraatorite lubatud helivõimsuse taset käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 300, 19.11.1984, lk 149);
nõukogu 17. septembri 1984. aasta direktiiv 84/537/EMÜ elektriliste käsibetoonipurustite ja -suruõhuhaamrite lubatud helivõimsuse taset käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 300, 19.11.1984, lk 156);
nõukogu 17. septembri 1984. aasta direktiiv 84/538/EMÜ muruniidukite lubatud helivõimsuse taset käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 300, 19.11.1984, lk 171);
nõukogu 22. detsembri 1986. aasta direktiiv 86/662/EMÜ hüdrauliliste ekskavaatorite, trossekskavaatorite, buldooserite, laadurite, ekskavaator-laadurite müra piiramise kohta (EÜT L 384, 31.12.1986, lk 1).

Hindamisel tugineti eri andmeallikatele, asjaomaste töörühmade raames liikmesriikide ja sidusrühmadega konsulteerimisele ning mitmele uuringule, mille eesmärk oli koguda ajakohastatud teavet direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate seadmete toimimise kohta ja uurida, kas direktiivi on vaja ja võimalik läbi vaadata:

- 2007. aasta uuring välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitleva direktiivi 2000/14/EÜ rakendamisel ja haldamisel saadud kogemuste kohta (NOMEVALi uuring)[3];
- välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitleva direktiivi läbivaatamise võimalike poliitikavariantide 2009. aasta mõjuhinnang (ARCADISe uuring)[4];
- 2013. aasta uuring välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitleva direktiivi 2000/14/EÜ ja masinaid käsitleva direktiivi 2006/42/EÜ ühendamise kohta (CEPSi uuring)[5];
- 2015.–2016. aasta uuring välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitleva direktiivi 2000/14/EÜ praeguse kohaldamisala ja piirmäärade sobivuse kohta (ODELIA uuring)[6];
- 2017.–2018. aasta uuring, mis toetab välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitleva direktiivi 2000/14/EÜ hindamist[7] ja mõjuhinnangut[8] (VVA uuring).

Hindamise tulemused on esitatud käesolevale aruandele lisatud spetsiaalses komisjoni talituste töödokumendis.

## 2. Direktiivi eesmärk ja põhisätted

Direktiiviga kehtestatakse õigusraamistik, millega ühtlustatakse ELi turule lastavate välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitlevad õigusnormid ja menetlused. Selle eesmärk on kaitsta nii kodanike tervist ja heaolu kui ka keskkonda, vähendades välitingimustes kasutatavate seadmete müra, ning soodustada siseturu tõrgeteta toimimist, ühtlustades välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitlevad nõuded, et selliste seadmete vaba liikumine ei oleks takistatud.

Direktiivi põhieesmärgid on järgmised:

---

3 http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/1639/attachments/1/translations/en/renditions/pdf.

4 https://ec.europa.eu/docsroom/documents/1635/attachments/1/translations/en/renditions/pdf.

5 http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/4985/attachments/1/translations/.

6 http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/18281/attachments/1/translations/.

7 https://publications.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/90f4d795-e192-11e8-b690-01aa75ed71a1.

8 https://publications.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/69de2e48-e17d-11e8-b690-01aa75ed71a1.

- tagada direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate välitingimustes kasutatavate seadmete vaba liikumine ELi siseturul;
- vähendada selliste seadmete lubatud müritaset, et kaitsta nii kodanike tervist ja heaolu kui ka keskkonda;
- anda üldsusele teavet selliste seadmete tekitatava müra kohta, edendades sellega vähem müra tekitavate seadmete kasutamist ja suurendades tarbijate valikuvõimalusi.

Direktiivis on sätestatud üksikasjalikud müra mõõtmise meetodid ja mürakatse eeskirjad (viidates Euroopa ja rahvusvahelistele standarditele), ühtlustatud müra normid ammendavas loetelus nimetatud seadmete puhul, vastavushindamise menetlused ja märgistusnõuded.

Direktiivi kohaldatakse I lisas määratletud välitingimustes kasutatavate seadmete 57 tüübi suhtes, millest 22 tüübile on kehtestatud müra normid (artikkel 12), ning selle kohaselt tuleb kõigile seadmetüüpidele kanda konkreetne müratähis (artikkel 13). Sellised seadmed võib jaotada kaheksasse rühma:

I. Puhastusseadmed

II. Ehitusseadmed

III. Aiatööriistad

IV. Laadimisseadmed ja tõstukid

V. Elektrigeneraatorid ja jahutusseadmed

VI. Pumba- ja vaakumseadmed

VII. Mootorsaanid ja suusarajamasinad

VIII. Jäätmete kogumine, töötlemine ja ringlussevõtt

Direktiiv hõlmab nii professionaalseks kui ka erakasutuseks ettenähtud seadmeid. Puhastus- ja ehitusseadmete, laadimisseadmete ja tõstukite, elektrigeneraatorite ja jahutusseadmete ning jäätmete kogumise, töötlemise ja ringlussevõtu kategoorias on enamik seadmeid ette nähtud professionaalseks kasutuseks. Aiatööriistade ning pumba- ja vaakumseadmete kategooriasse kuuluvaid seadmeid kasutavad nii professionaalsed kui ka erakasutajad. Professionaalsed kasutajad kasutavad tavaliselt suuremaid ja kallimaid seadmeid.

## 3. Ülevõtmine ja rakendamine

Direktiiviga ühtlustati välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide teatavad aspektid, et võimaldada saavutada seatud eesmärgid. Pärast direktiivi vastuvõtmist 8. mail 2000 pidid liikmesriigid seega selle sätted üle võtma ja neid rakendama: vajalikud riiklikud õigusnormid tuli vastu võtta hiljemalt 3. juulil 2001 ja neid tuli kohaldada alates 3. jaanuarist 2002.

Direktiiv on kõikides liikmesriikides täielikult ja järjekindlalt üle võetud ja rakendatud. Direktiivi õigusnormide siseriiklikku õigusesse ülevõtmisel ja direktiivi rakendamisel ei ole suuri probleeme avastatud. See kehtib eelkõige sätete kohta, mis käsitlevad toodete turule

laskmist ning tootjate ja volitatud esindajate asjaomaseid kohustusi, liikmesriikide rolli ja kohustusi, vastavushindamise menetlusi ja asutusi ning müra kohta andmete kogumist.

Turujärelevalve valdkonnas, eelkõige seoses tegevuste ulatuse ja järelevalvega liikmesriikides, on seevastu avastatud mõned erinevused. See on suuresti tingitud sellele konkreetsele valdkonnale ebapiisavate vahendite eraldamisest võrreldes teiste valdkondadega, mis on reguleeritud ELi siseturgu ühtlustavate õigusaktidega.

Liikmesriikide suhtes ei ole siiski ühtegi rikkumismenetlust algatatud. Kohaldatud ei ole ka direktiivi artiklis 9 sätestatud menetlust nõuetele mittevastavate seadmete käsitlemiseks.

Direktiivi rakendamist ja haldamist toetavad hästitoimivad valdkondlikud töörühmad, milles osalevad kõigi asjaomaste ELi tasandi sidusrühmade esindajad, st liikmesriigid, teavitatud asutused, standardiorganisatsioonid ja tööstusharu sidusrühmade organisatsioonid, tarbijate ühendused, keskkonnaühendused jne:

- direktiivi artikli 18 kohaselt moodustatud välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitleva direktiivi komitee (edaspidi „direktiivi komitee“);
- välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitleva direktiivi komitee töörühm (edaspidi „direktiivi töörühm“), mis on nüüd muudetud välitingimustes kasutatavate seadmete müra küsimustega tegelevaks Euroopa Komisjoni eksperdirühmaks[9];
- välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitleva direktiivi valdkonna turujärelevalveasutuste halduskoostöörühm (edaspidi „direktiivi halduskoostöörühm“) ning
- välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitleva direktiivi valdkonna teavitatud asutuste Euroopa koordineerimisrühm (edaspidi „direktiivi kohased teavitatud asutused“ või „müraasutused“).

Selleks et aidata tootjatel ja muudel asjaomastel osalejatel täita direktiivi artiklis 16 sätestatud kohustust koguda müra andmeid, on komisjon loonud turule lastud seadmete EÜ vastavusdeklaratsioonide teavet sisaldava andmebaasi „NOISE Application“ ja haldab seda.

## 4. Peamised hindamistulemused

Aruandes kajastatakse välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitleva direktiivi 2000/14/EÜ hindamise peamisi tulemusi. Hindamise üksikasjad on esitatud käesolevale aruandele lisatud komisjoni talituste töödokumendis.

### *4.1. Direktiivi tulemuslikkus*

Seoses direktiivi tulemuslikkusega eesmärkide saavutamisel, eelkõige direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate välitingimustes kasutatavate seadmete müra vähendamisel, leiti hindamise tulemusel, et viimase 20 aasta jooksul on asjaomane müratase langenud. Sellest hoolimata tekitavad paljud asjaomased seadmed ikka veel müra, mis on kuulmisele ja üldiselt

[9] Komisjoni eksperdirühm, mis tegeleb välitingimustes kasutatavate seadmete müra küsimustega (E03673): https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3673.

tervisele ohtlikuks peetavast müravõimsustasemest (hinnanguliselt 90 detsibelli) suurem, ja seega on veel arenemisruumi.

Direktiivi tulemuslikkust mõjutas ka tarbijate käitumine. Tarbijad võisid ennetava suhtumise ja suurema teadlikkuse tulemusena eelistada vaiksemaid seadmeid, sundides turgu loobuma mürarikkamatest versioonidest. Õigusnormidest üksi piisa, et motiveerida tarbijaid ostma vähem müra tekitavaid seadmeid. Direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate seadmete asjaarmastajatest ostjatel ja kasutajatel puuduvad piisavad teadmised ja teadlikkus müraemissioonist ning tarbijate valikute suunamiseks ei piisa ainult müratähisest.

Võttes arvesse väikest turunõudlust vaiksemate seadmete järele, suunaksid tootjad direktiivi puudumisel teadus- ja arendustegevuse investeeringud toodete neile omadustele, mis on tarbijate jaoks tähtsamad (nt toimimine, ohutus, energiatõhusus). Kuigi tehnika areng oleks müraemissiooni nagunii vähendanud (nagu on näiteks elektrimootorite puhul), sundis direktiiv tootjaid investeerima vahendeid välitingimustes kasutatavate seadmete müra vähendavate erikonstruktsioonide, -mehhanismide ja -strateegiatega seotud teadus- ja arendustegevusse. See kehtib eelkõige seadmete kohta, millele on kehtestatud kohustuslikud müra normid (artikkel 12), kuid seoses seadmetega, mille puhul on nõutav ainult müratähis (artikkel 13), ei olnud direktiiv piisav, et ergutada tootjaid samal määral arendama vähem müra tekitavaid tooteid.

Direktiivi võimet saavutada oma eesmärgid kahjustasid ka turujärelevalve puudused, mis tulenesid eeskätt sellele konkreetsele valdkonnale eraldatud vahendite ebapiisavusest. Kuigi direktiiv ei saavutanud oma täielikku potentsiaali, on kodanikud, kes puutuvad kokku välitingimustes kasutatavate seadmete müraga, ikkagi paremini kaitstud, kui nad oleksid olnud ilma direktiivita.

Direktiiviga lihtsustati olemasolevat õigusraamistikku seoses välitingimustes kasutatavate seadmete siseturu tagamisega, kõrvaldades selliste seadmete vaba liikumise takistused. See tõi suurema selguse ja parandas kõikide sidusrühmade tegevust. Lisaks sellele takistati direktiiviga erinevate õigusnormide kehtestamist liikmesriikide tasandil, mis oleks võinud pärssida asjaomaste seadmete ELi-sisest ringlust.

### *4.2. Direktiivi tõhusus*

Seoses direktiivi rakendamise tõhususega tehti hindamise käigus kindlaks eri liiki kulud ja kasu. Direktiivist saadud kasu on kõige ilmsem ja märkimisväärsem tervise ja keskkonna valdkonnas. Sidusrühmad ei tunneta seevastu olulist mõju oma sise- ja väliskaubandustegevusele, kuigi nad täheldavad ELis ühtlustatud õigusnormide tagamise positiivset mõju ja väljendavad mõningast muret seoses sellega, et ELis on müra normid rangemad kui väljaspool ELi.

Toodete praegune klassifitseerimine ja rühmitamine, mis hõlmab seadmete paljusid erinevaid tüüpe ja sama tüübi versioone, võib tekitada tootjatele raskusi mõistmisel, kas toode kuulub tegelikult direktiivi kohaldamisalasse.

Direktiiviga ette nähtud vastavushindamise menetlused vastavad piisavalt tootjate erinevatele vajadustele, kuigi sisekontrollimenetluse (enesehindamise) võimaluse puudumist artiklis 12 loetletud seadmete sertifitseerimisel näevad tootjad piiranguna ning tarbijad ja

turujärelevalveasutused tagatisena. Mõnes riigis ei ole loodud teavitatud asutusi, kes on pädevad taotletud menetlusi läbi viima, mis on takistus tootjate jaoks, kes peavad otsima vajalikku oskusteavet teistest liikmesriikidest.

Vastavushindamise kulusid nimetati tootjate ühe kõige suurema kuluna. Eelkõige suurenesid need kulud äriühingutel, kes peavad eraldi kontrollima vastavust direktiivile ja teistele ELi õigusaktidele, tavaliselt masinaid käsitlevale direktiivile. Hoolimata sellest peab asjakohase vastavushindamise menetluse vajadus olema seotud ikka veel ebapiisava turujärelevalvega, mis on nii välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitleva direktiivi valdkonnas kui ka teistes valdkondades horisontaalne probleem, nagu on kindlaks tehtud toetavas uuringus ja muudes allikates.

Enamiku direktiiviga hõlmatud seadmete puhul ei ole praegu kohaldatavad mürakaitse eeskirjad ja mõõtemeetodid kooskõlas tehnika arenguga ja need tuleb läbi vaadata. Asjaolu, et direktiivis puudub selge ja ühtne menetlus mõõtemääramatuse kindlaksmääramiseks, võib põhjustada garanteeritud müravõimsustasemete erinevusi sõltuvalt mõõtmise läbiviijast.

Kuigi andmebaas „NOISE Application“ ei ole rahalises mõttes eriti kulukas, on selle toimimisel olulised piirangud (registreeritud andmed on ebatäpsed või puudulikud, seadmete erinevad tüübid ei ole selgelt määratletud, puuduvad turul olevate seadmete tehnilised parameetrid jne). Seetõttu pidas enamik sidusrühmi seda vahendit andmete sisestamise ja vaatamise seisukohast tülikaks ning mitte eriti usaldusväärseks.

Veel üheks direktiivi kulukaks elemendiks on teadus- ja arendustegevus, mille hinnanguline aastakulu on umbes 40–120 miljonit eurot. Tuleb siiski märkida, et kuigi teadus- ja arendustegevuse suurenenud kulud on kahtlemata direktiivi tagajärg, ei tuleks neid käsitada pelgalt negatiivse elemendina, sest paremini toimivad seadmed aitavad saavutada direktiivi eesmärke.

### *4.3. Direktiivi asjakohasus*

Seoses direktiivi asjakohasusega kinnitas hindamine, et algsed eesmärgid on praegu sama päevakohased nagu siis, kui direktiivi ettepanek esimest korda esitati. Eelkõige on jätkuvalt täiesti asjakohased järgmised eesmärgid: tagada välitingimustes kasutatavate seadmete vaba liikumine, alandada lubatud müravõimsustasemeid, et kaitsta nii kodanike tervist ja heaolu kui ka keskkonda, ning anda üldsusele teavet müraemissiooni kohta. Direktiiv täitis jõustudes lünga kodanike kaitsmisel müra eest, mida tekitavad välitingimustes kasutatavad seadmed, mida kasutavad nii era- kui ka elukutselised kasutajad.

Direktiivi toimimise ajal eri allikatest – sealhulgas tehtud uuringud, konsulteerimine sidusrühmadega ja andmebaas „NOISE Application“ – kogutud teabe kohaselt vähendas direktiiv artiklis 12 loetletud seadmete müraemissiooni, mida väljendatakse müravõimsustasemena, hinnanguliselt 2–3 detsibelli võrra[10].

[10] Detsibell (dB) on kümnendlogaritmiline mõõtühik, mis väljendab kahe sama dimensiooniga füüsikalise suuruse suhet, käesoleval juhul müravõimsust. Kuna detsibelliskaala on logaritmiline, mitte lineaarne, vastab müravõimsustaseme vähenemine 1 detsibelli võrra müraemissiooni vähenemisele ligikaudu 21 % ning 3 detsibelli võrra müraemissiooni vähenemisele ligikaudu 50 %.

20 aastat pärast direktiivi vastuvõtmist on laienev linnastumine ning sellest tulenev teede- ja taristuehituse kasv suurendanud välitingimustes kasutatavate seadmete arvu ning seetõttu tekib ka rohkem müra. Tänu internetis ja kaubahallides müüdavatele odavatele toodetele on tohutult kasvanud eelkõige tarbijatele mõeldud seadmete arv.

Selline turul müüdavate ja kasutuses olevate seadmete arvu kasv on tasakaalustanud direktiivi positiivset mõju müraemissiooni vähendamisel ja seetõttu on uuesti tekkinud vajadus avaldada tootjatele survet vähem müra tekitavate seadmete tootmiseks. See surve võib tuleneda kahest allikast: turg või õigusaktid. Kuna turul puudub nõudlus vaiksemate seadmete järele, on seadusandjal ikkagi ülesanne kehtestada välitingimustes kasutatavate seadmete müraemissiooni piirangud, et kaitsta kodanike heaolu ja tervist.

Mis puudutab tööstusharu, siis kuigi direktiiv tagas ühtlustamise ja õiguskindluse kogu ELis, ei ole direktiiv ja kehtestatud rangemad normid andnud märkimisväärset eelist rahvusvahelises kaubanduses ega aidanud järgida välisriikide õigusakte. Direktiivi kehtetuks tunnistamist ei pooldaks siiski praktiliselt mitte ükski sidusrühm, võttes arvesse paljude riiklike standardite kehtestamise ohtu.

Üks asjaolu, mis sidusrühmade arvates ei ole tööstusharu praeguste vajadustega täielikult kooskõlas, on kolmandate isikute poolt läbi viidav vastavushindamine. Nad väidavad, et direktiivi jõustumise ajal puudusid äriühingutel müra mõõtmiseks vajalikud eriteadmised ning vastavushindamine tehti ülesandeks teavitatud asutustele. Praegu on paljudel tootjatel olemas mõõtmiseks vajalikud oskused ja nad võiksid tugineda enesehindamisele, selle asemel et kasutada kolmandate isikute poolt läbi viidavat vastavushindamist.

### *4.4. Direktiivi sidusus*

Mis puudutab direktiivi sidusust teiste ELi õigusaktidega ja nende täiendavust, siis nimetasid tootjad samu probleeme, mis tulenevad erinevatest nõuetest, mis on sätestatud samade masinate suhtes kohaldatavates muudes õigusaktides. Eelkõige tähendab erinevus masinaid käsitlevas direktiivis 2006/42/EÜ sätestatud nõuetest, et teatavaid seadmeid tuleb katsetada kaks korda, samas kui väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate heiteid käsitleva määruse (EL) 2016/1628 nõuete tõttu on teatavate seadmete puhul keerukas tagada vastavus mõlemale. Kuna direktiivis ei ole mõõtemääramatust sätestatud, on garanteeritud müravõimsustasemed erinevad sõltuvalt mõõtmise läbiviijast.

Sellest hoolimata tunnistati hindamise tulemusel, et direktiiv moodustab sidusa osa keskkonnamüra käsitlevate ELi õigusaktide laiemast terviklikust võrgust.

Teatavates liikmesriikides toetasid direktiivi vabatahtlikud riiklikud stimuleerimiskavad, mille eesmärk on suurendada teadlikkust müratasemetest ning vaiksemate seadmete tootmise ja ostmise väärtusest.

Mis puudutab direktiivi ja kolmandate riikide või rahvusvaheliste õigusaktide sidusust ja täiendavust, siis välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitleva direktiivi ja ELi-väliste õigusaktide vahelise suhte puhul ei ole suuri probleeme tuvastatud.

### **4.5.** ***Direktiivi ELi lisaväärtus***

Seoses direktiivi ELi lisaväärtusega ja strateegiliste eesmärkide puhul saadud tulemustega saavutati direktiivi puudustest hoolimata mitu olulist tulemust, mida ilma direktiivita ei oleks saavutatud. Seetõttu on ELi lähenemisviis jätkuvalt sobivaim lahendus ja tõenäosus saavutada direktiivis sätestatud eesmärgid on selle rakendamisel suurem kui riiklike lähenemisviiside puhul.

Tegelikult takistas direktiiv erinevate riiklike õigusnormide levikut ning arvatakse, et ilma direktiivita oleks kehtestatud uued riiklikud õigusnormid. Tänu direktiivi nõuetele on müratase turunõudluse puudumisest hoolimata viimase kahekümne aasta jooksul vähenenud.

Kuigi praegused müra normid ja mõõtemeetodid ei tarvitse olla tipptasemel, kohustab direktiiv siiski tootjaid tasakaalustama seadmete parema toimimisega seotud teadustegevust direktiivis sätestatud nõudega vähendada müraemissiooni. Võttes arvesse tarbijatepoolse turusurve puudumist, oleksid välitingimustes kasutatavate seadmete tootjad ilma direktiivita jätnud selle aspekti tõenäoliselt tähelepanuta ja eelistanud teisi omadusi. Neil põhjustel ei pooldanud ükski konsulteeritud sidusrühm direktiivi kehtetuks tunnistamist.

## 5. Järeldused ja edasised sammud

Eeltoodut arvesse võttes on hindamise tulemus positiivne: üldine järeldus on, et direktiivi peetakse üldiselt tulemuslikuks, tõhusaks, asjakohaseks ja sidusaks ning see annab ELi lisaväärtust. Tegelikult lihtsustati direktiiviga olemasolevat õigusraamistikku, tuues suurema selguse kõikidele sidusrühmadele. Direktiiv aitas tõhusalt vähendada välitingimustes kasutatavate seadmete müraemissiooni ning tagas, et tootjad investeerivad vahendeid välitingimustes kasutatavate seadmete müra vähendavate erikonstruktsioonide, -mehhanismide ja -strateegiatega seotud teadus- ja arendustegevusse. Võttes arvesse turunõudluse puudumist vaiksemate seadmete järele ja riiklike stimuleerimiskavade vähesust, oli direktiiv peamine liikumapanev jõud seda tüüpi seadmete tekitatava müra vähendamisel ning on seda siiani.

Hoolimata sellest on mitu kriitilist aspekti, mis mõjutavad direktiivi toimimist ja võivad viia direktiivis ette nähtud delegeeritud õigusaktide võimaliku jõustamiseni või direktiivi läbivaatamiseni. See tuleneb eelkõige asjaolust, et järgmised direktiivi põhielemendid ei ole kohandatud tehnika arengule:

- direktiivi kohaldamisala ja eelkõige direktiiviga hõlmatud välitingimustes kasutatavate seadmete loetelu ja määratlused ning iga seadmetüübi suhtes kehtivad nõuded (müra normid või ainult müratähis);
- konkreetset tüüpi välitingimustes kasutatavate seadmete müra normid, mis põhinevad nende tehnilise ja majandusliku teostatavuse kohta kättesaadaval teabel, seoses üldise eesmärgiga vähendada jätkuvalt allikast tulenevat müraemissiooni;
- enamiku direktiiviga hõlmatud seadmete puhul ei ole praegu kohaldatavad mürakaitse eeskirjad ja mõõtemeetodid kooskõlas tehnika arenguga ja need tuleb läbi vaadata. Vastavalt välitingimustes kasutatavate seadmete müra käsitleva direktiivi (mida on muudetud määrusega 2019/1243) artiklile 18a on komisjonil õigus võtta kooskõlas

artikliga 18b vastu delegeeritud õigusakte III lisa muutmiseks, et kohandada tehnika arenguga õhu kaudu leviva müra mõõtmise meetodeid, mida kasutatakse direktiiviga hõlmatud seadmete müravõimsustaseme kindlaksmääramiseks. Komisjon ei ole III lisa muutmise õigust veel kasutanud ning vaja on kohandamist tehnika arengule[11];

- asjaomaseid vastavushindamise menetlusi tuleb kohandada vastavalt direktiivi kohaldamisala ja müra normide võimalikule muutmisele, võttes arvesse erinevate lahenduste asjakohasust ja mõju „enesehindamise“ (sisekontrollil põhinevate menetluste) ja „kolmanda isiku“ sekkumise (menetlused, mis nõuavad teavitatud asutuse osalemist) alusel ning suhet turujärelevalves veel esinevate lünkadega;
- kohustus koguda müra andmeid ja asjakohane vahend selle kohustuse haldamiseks, võttes arvesse andmebaasi „NOISE Application“ toimimise ja tõhususega seoses tekkinud probleeme, ning
- vastavusse viimine uue õigusraamistikuga, võttes arvesse otsuse nr 768/2008/EÜ asjakohaseid sätteid, mis käsitlevad ettevõtjaid, turujärelevalvet, teavitatud asutusi, vastavushindamist jne.

Ebapiisav turujärelevalve on asjaolu, mis takistab direktiivi peamiste eesmärkide tõhusat saavutamist, eriti seoses ELi turule lastud toodete õigusliku ja tehnilise vastavusega ning ELi ettevõtjate konkurentsivõimega.

Viimase asjaoluga seoses intensiivistab komisjon direktiivi toimimise toetamiseks kooskõlastamist erinevate valdkondlike töörühmade (komitee ja eksperdirühmad) kaudu, et tagada kokkulepitud ja ühtlustatud lähenemisviis õigusaktide rakendamisele ja jõustamisele ning anda sidusrühmadele piisavaid juhiseid. Eelkõige jälgib komisjon jätkuvalt hoolikalt direktiivi jõustamist kõikides liikmesriikides ja valdkondliku halduskoostöörühma tegevust ning teeb pädevate turujärelevalveasutuste koostöö raames kooskõlastatud meetmete ettepanekuid ja toetab neid meetmeid. Samuti märgib komisjon, et hiljuti vastu võetud määruse (EL) 2019/1020 (turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta)[12] eesmärk on muu hulgas tugevdada riiklike asutuste ja tolliametnike poolset kontrolli, et vältida ohtlike toodete laskmist liidu turule.

11 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1243, millega kohandatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 290 ja 291 teatavaid õigusakte, mis näevad ette kontrolliga regulatiivmenetluse kasutamise (ELT L 198, 25.7.2019, lk 241–344).

12 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).